

Modell for barns deltakelse i meklingsprosessen

Utarbeidet av Gjertrud Jonassen, Grenland Familiekontor

MODELLBESKRIVELSE AV BARN I MEKLING (BIM)

Historikk

Barn i mekling (BIM) er utarbeidet ved Grenland Familiekontor av Gjertrud Jonassen i 2012. Bakgrunnen var et faglig utviklingsarbeid bestående av samtaler med barn og foreldre om problemer i familien. Innholdet av samtalene ble systematisert. Det viste seg at de aller fleste barna var berørt av konflikter knyttet til foreldrenes samlivsbrudd. Med bakgrunn i dette arbeidet ble BIM-modellen utviklet. Formålet med BIM-modellen er å inkludere barn i dagens meklingsordning. I modellen har barna en egen samtale med mekler. De deltar ikke i selve meklingssamtalen med foreldrene. Modellen ble senere en del av Høykonfliktsprosjektet initiert av Barne-ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir.) og har blitt videreutviklet lokalt og i samarbeid med andre familiekontor.

Modellen er presentert for hele familievernet i Norge og er tatt i bruk ved mange kontor.

JURIDISK RAMMEVERK FOR BIM-MODELLEN

Barneloven § 104

Foreldre har et særlig ansvar for barna sine og har rett til å bli hørt.

Barneloven § 105

For det tas avgjørelser om foreldres ansvar.

Foreldrene har en plikt til å høre barnet for

Barneloven § 2

Foreldre har plikt å gjøre foreldrene oppmerksomme på barnets rett til å bli hørt og sin egen plikt til å høre barna.

Barneloven § 30

Begge foreldrene må samtykke til det dersom mekler skal snakke med barnet.

FN's barnekonvensjon artikkel 12

Staten pålegges et særlig ansvar for å gi barnet anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet.

MÅLSETTING

Hensikten med BIM er å gi alle barn mellom 5 og 16 år tilbud om å delta i alle typer mekling; mekling etter Ekteskapsloven, mekling etter Lov om barn og foreldre ved samboerbrudd og mekling etter Lov om barn og foreldre dersom saken skal bringes inn for retten.

I meklingen får barna anledning til å uttale seg om egne reaksjoner og følelser knyttet til bruddet. De får også anledning til å si sin mening om foreldrenes brudd og eventuelle konflikter mellom foreldrene. Barna får også si noe om sine ønsker for fremtiden. De får følgelig anledning til å bli hørt ved å si sin mening og gi uttrykk for både egne ønsker, bekymringer og håp for fremtiden. Mekler er barnas budbringer. Det barna vil formidle videre fra samtalen med mekler skrives ned, og mekler tar dette med seg inn i meklingen mellom foreldrene.

Dette gir foreldrene mulighet til å ta med barnas ønsker i en samværsavtale og de får også hjelp til å vurdere om barna har behov for mer støtte i en vanskelig situasjon.

MÅLGRUPPE

BIM er et tilbud til alle barn mellom 5 og 16 år som har foreldre som må møte til obligatorisk mekling etter Ekteskapsloven eller Lov om barn og foreldre. Begge foreldre må samtykke til at barna skal være med. Dersom foreldre vurderer at yngre barn er modne nok til å delta, kan også barn under 5 år inviteres til mekling. Dette gjelder særlig hvis det er søsken.

Det er også mulighet for eldre hjemmeboende barn over 16 år å delta i meklingen dersom de selv og foreldrene ønsker det.

BIM er et tilbud hos meklere ved familievernkontorene i Norge og hos eksterne meklere. Modellen kan også brukes i foreldresamarbeidssaker og i familiekonfliktsaker.

BIM-MODELLENS ULIKE DELER OG TRINN

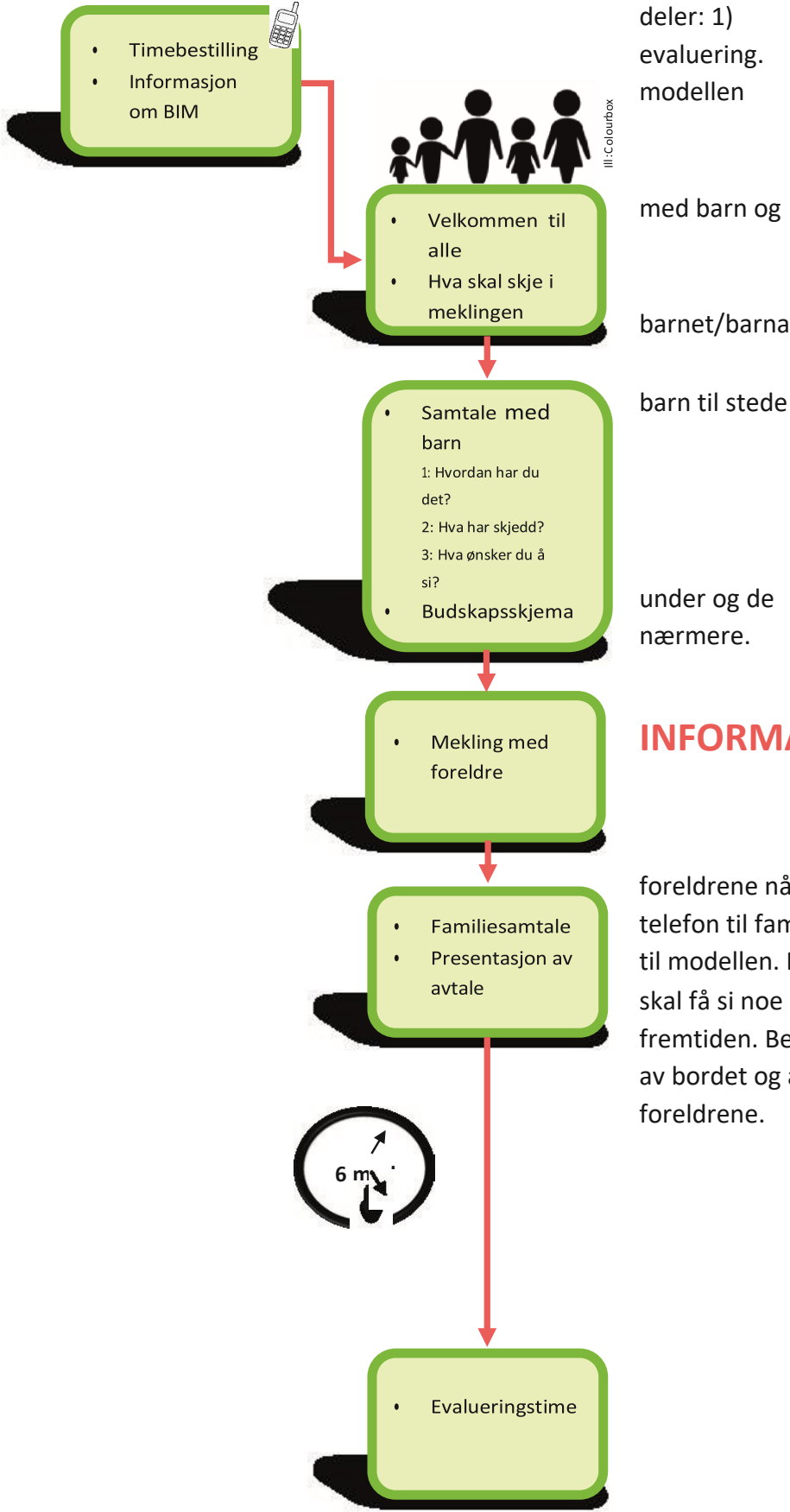
BIM-modellen består av tre ulike informasjon, 2) gjennomføring og 3) Selve gjennomføringen av BIM-følger fire trinn:

- Introduksjon til BIM-meklingen foreldre tilstede,
- Barnesamtalen mekler har med
- Meklingen mellom foreldrene uten
- En felles oppsummering med både barn og foreldre.

BIM-modellen illustreres i figuren ulike deler og trinn forklares

DEL 1 –

BIM-modellen presenteres til venterommet som er tilpasset De merkantile må ha god kjennskap mulighet til deltakelse slik at barna egne meklingsrom som er ønsker for Mekler sitter ved den ene langsiden Barna sitter i midten mellom I innkallingen til meklingstimen får barna tilsendt egne brosjyrer som forklarer hva de skal være med på. Disse brosjyrene blir sendt til både mor og far.

INFORMASJON

foreldrene når de bestiller mekling. Dette skjer via telefon til familievernkontorene og det er de merkantile som har ansvaret for dette. til modellen. Modellen presenteres som barnas skal få si noe om hvordan de har det og eventuelle fremtiden. Begge foreldrene får likelydende innkallingsbrev der det fremgår av bordet og at begge foreldrene må samtykke dersom barna skal være med til meklingen. foreldrene.

DEL 2 – GJENOMFØRING AV BIM-MEKLINGEN

Når familien møter til meklingstimen, møter de først på barn med leker, bøker og spill. De fleste familievernkontorene som praktiserer BIM, har innredet med konferansemøbler. familien på den andre.

Introduksjon til BIM-meklingen

Mekler ønsker familien velkommen til mekling og henvender seg først til barna og spør om de vet hvorfor de er med til meklingen. Deretter forklarer mekler hva som skal skje i BIM-meklingen:

1. Samtale med barna (barnesamtalen)
2. Meklingstime med foreldrene (foreldremeklingen)
3. Avslutningssamtale med hele familien (familiesamtalen)

Budskapsskjemaet hvor eventuelle ønsker fra barna skrives ned presenteres. Det presiseres at det er foreldrene som skal bestemme, men at barna har rett til å si meningen sin.

Til slutt i denne sekvensen blir foreldrene spurt om det er noe de vil informere om før barna snakker alene med mekler.

Søsken møter sammen, men det gis anledning til å gi individuelle samtaler.

Barnesamtalen

I samtalen med barna er det tre temaer:

- **Hvordan har du/dere det?**

Svarene på dette spørsmålet gir mekler et visst innblikk i hvordan barnet opplever situasjonen de har havnet i; at foreldrene skal skille lag eller at de har en konflikt om barna som kan ende i retten.

- **Hva har skjedd?**

Da får barna mulighet til å fortelle sin skilsmissehistorie og deres oppfatning og opplevelse av denne. Et oppfølgingsspørsmål er om de kan fortelle hva som skjedde den dagen de fikk vite at foreldrene skulle skille lag. Barna får anledning til å utdype hvordan dette var for dem.

- **Hva slags ønsker har du /dere for fremtiden?**

Barna kan da snakke fritt om hva de ønsker når de skal leve med foreldre som ikke bor sammen. Barna blir ikke spurt om hvor de ønsker å bo.

Mot slutten av samtalen blir barna spurt om det er noe av det de har snakket om som de ønsker at mekler skal formidle til foreldrene. Dersom det er noe de ønsker at mekler skal formidle videre til foreldrene, blir dette notert i et budskapsskjema.. Det er barnas valg av formuleringer som noteres. I barnesamtalen legges det vekt på de åpne spørsmålene og mekler ber barna om å fortelle. Mekler unngår ja- og nei- spørsmål og ber gjerne barna om å utdype svarene sine med å si «fortell mer». Alle søsken skal få mulighet til å snakke ved at mekler henvender seg direkte til hvert søsken.

Foreldremeklingen

Meklingen starter med at mekler gir foreldrene en tilbakemelding fra samtalen med barna. Mekler sier noe positivt om barna som en «hedring» av foreldrene. Videre takker mekler foreldrene for at de tillot at barna ble med på meklingen. Mekler leser deretter opp hva barna har formidlet i budskapsskjemaet.

Mekler følger videre standard format for meklingen. Når samværsavtalen skal utformes, blir foreldrene spurt om det er noe av barnas budskap som skal inn i avtalen som et «avtrykk av barna». Dersom det er nødvendig med flere meklingstimer, avklares dette i denne delen av meklingstimen. Det avklares også med foreldrene om de skal takke ja til tilbudet om evalueringstime etter et halvt år.

Familiesamtalen

I avslutningen av meklingstimen deltar hele familien. Dersom barneavtalen er ferdig, leser mekler denne høyt til barna. Foreldrene kommenterer og forklarer innholdet dersom det er nødvendig. I tilfeller der avtalen ikke er ferdig, får barna vite at foreldrene har fått ny time

fordi de trenger mer hjelp og tid til å lage avtalen. Deretter blir barna informert om evalueringstimen etter et halvt år. Helt til slutt i samtalen får barna sitt eget visittkort av mekler og tilbud om at de kan ta kontakt via sine foreldre dersom det er noe de senere ønsker hjelp til på familievernkontoret.

Noen foreldre har behov for flere meklingstimer. Unntaksvis møter barna til disse timene, men det er anledning til det dersom familien ønsker det.

DEL 3 – EVALUERINGSTIMEN

Evalueringstimen et halvt år etter følger formatet til første meklingstime. I barnesamtalen viser mekler barna budskapsskjemaet fra første meklingstime og spør hvordan barna har det nå, hva som har skjedd siden sist og om de har ønsker om endringer som kan formidles til foreldrene.

Også i denne barnesamtalen benyttes budskapsskjemaet slik at barna får anledning til å formidle noe til foreldrene.

I foreldredelen i evalueringstimen kan både barneavtalen gjennomgås og eventuelt endres og ulike samarbeidsspørsmål drøftes.

I familiesamtalen til slutt leser mekler opp eventuelle endringer av avtalen eller andre tema foreldrene ønsker å formidle til barna. Om barna har behov for andre hjelpetilbud som for eksempel barnegruppe eller tilbud hos andre instanser, kan dette også tas opp i evalueringstimen.

VEILEDER FOR DE SOM UTØVER BIM

I samarbeid med Bufetat, Region Sør har Grenland Familiekontor utarbeidet «BROSJYRE TIL MEKLERE. BARN I MEKLING»

Det er også produsert en film, SimsalaBIM til bruk i opplæringen av utøvere av BIM. Bruken av filmen reguleres av Grenland Familiekontor.

MATERIELL TIL DE SOM MOTTAR MEKLING ETTER BIM-MODELLEN

Grenland Familiekontor har også utarbeidet brosjyren «HVA MED MEG DA?» til barn som skal delta i BIM.

I tillegg brukes et budskapsskjema i alle samtalene med barn hvor det barna vil formidle til foreldrene skrives ned.

Våren 2016 utgir Bufetat, Region sør i samarbeid med Grenland Familiekontor en bok MIN SKILSMISSEBOK som kan brukes til barn etter meklingen, enten hjemme eller i barnegrupper. Gjertrud Jonassen er redaktør av boken.

OPPLÆRINGSPROGRAM FOR UTØVERE AV BIM

Modellutvikler har utarbeidet et todelt opplæringsprogram;et for nye utøvere av BIM og et for erfarne utøvere av BIM. Flere meklere i landet er kvalifisert til å drive med opplæring i henhold til dette opplæringsprogrammet i samarbeid med modellutvikler.

KONTAKTINFORMASJON

Bufetat, region sør

Tlf: 466 18 000

E-post: region.sor@bufetat.no

Grenland Familiekontor

Tlf: 355 05 870

E-post: grenland.familiekontor@bufetat.no

